

Παρέμβαση μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο και κρανιοεγκεφαλική κάκωση

Μία από τις σημαντικότερες ανθρώπινες δεξιότητες είναι η ικανότητά μας να μπορούμε να αντιλαμβανόμαστε και να αναγνωρίζουμε τις δυνατότητες και τις αδυναμίες μας, τα συναισθήματά μας, τις επιθυμίες και τις ανάγκες μας, τις σκέψεις και τις πράξεις μας. Παράλληλα, όμως, εξίσου σημαντική είναι και η ικανότητά μας να μπορούμε να ρυθμίζουμε τη συμπεριφορά μας.

Της δρος
**Εύας
Πεττεμερίδου***

Αυτή η ικανότητα ελέγχεται από τον εκτελεστικό διευθυντή του ανθρώπινου νου, τις εκτελεστικές λειτουργίες. Πιο συγκεκριμένα, οι εκτελεστικές λειτουργίες αναφέρονται στις γνωστικές διαδικασίες, οι οποίες μας επιτρέπουν τη δημιουργία, τη διατήρηση, την παρακολούθηση και την επίτευξη ενός σχεδίου δράσης με έναν στόχο. Σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται ικανότητες όπως ο σχεδιασμός, η αναστολή και η εναλλαγή των συμπεριφορών του ατόμου. Αυτές οι δύο ικανότητες είναι ζωτικής σημασίας για όλους τους τομείς της ζωής μας: προσωπικούς, κοινωνικούς και εργασιακούς. Για παράδειγμα, για να επιτύχων στους προαναφερθέντες τομείς, χρειάζεται να θέτω τους κα-

τάλληλους στόχους. Οι εκτελεστικές λειτουργίες και η αυτοεπίγνωση λαμβάνουν καίριο και κύριο ρόλο στη δημιουργία και επίτευξη στόχων. Για να μπορέσω να θέσω στόχους θα πρέπει να γνωρίζω τι θέλω, τι χρειάζομαι και αν μπορώ να το πετύχω, και τέλος, να οργανώσω τα βήματα που χρειάζεται να ακολουθήσω για να επιτύχω τους στόχους μου.

Αυτές όμως οι ικανότητες επηρεάζονται αρνητικά μετά από κάποια επίκτητη

εγκεφαλική βλάβη όπως ένα εγκεφαλικό επεισόδιο (ΕΕ) ή κρανιοεγκεφαλική κάκωση (ΚΕΚ). Το ΕΕ είναι βλάβη του εγκεφάλου που συμβαίνει ως αποτέλεσμα διακοπής της ομαλής παροχής αίματος σε κάποιο μέρος του εγκεφάλου. Το αίμα μεταφέρει οξυγόνο και απαραίτητα θρεπτικά συστατικά στον εγκέφαλο. Συνεπώς, χωρίς την παροχή αίματος, τα κύτταρα του εγκεφάλου μπορεί να καταστραφούν ή/και να πεθάνουν. Σε αντί-

θεση, η ΚΕΚ προκαλείται από απευθείας τραύμα στο κεφάλι ή τράνταγμα στο σώμα που προκαλεί ζημία στον εγκέφαλο, το οποίο προκαλείται είτε από τροχαία ατυχήματα, είτε πτώσεις, είτε σωματικές επιθέσεις όπως και η βία, είτε από πτώσεις αντικειμένων στο κεφάλι. Τόσο το ΕΕ όσο και η ΚΕΚ θεωρούνται από τις κυριότερες αιτίες θανάτου και χρόνιας αναπηρίας, ανά το παγκόσμιο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Παγκόσμια Ομοσπονδία Καρδιακών Επεισοδίων κάθε χρόνο 15 εκατομμύρια άνθρωποι βιώνουν ΕΕ, εκ των οποίων περίπου 6 εκατομμύρια πεθαίνουν, ενώ 5 εκατομμύρια βιώνουν χρόνια αναπηρία. Ταυτόχρονα, το Center for Disease Control and Prevention, των ΗΠΑ, αναφέρει ότι η ΚΕΚ μπορεί να οδηγήσει μέχρι και σε 2,5 εκατομμύρια επισκέψεις στις Πρώτες Βοήθειες, με περίπου 55.000 θανάτους τον χρόνο. Το Κέντρο Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης σε συνεργασία με το Σωματείο Εγκεφαλικών Επεισοδίων Κύπρου, το Μέλαθρον Αγωνιστών της ΕΟΚΑ και το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου, έχει εξασφαλίσει χρηματοδότηση για έρευνα και καινοτομία από τα ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα του Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (Δέσμη RESTART 2016-2020 - EXCELLENCE/0918/117). Ο σκοπός της

μελέτης είναι να εξετάσει την αποτελεσματικότητα της θεραπείας σε άτομα που έχουν υποστεί ΕΕ και ΚΕΚ. Η θεραπεία αυτή έχει ως στόχο τη βελτίωση των εκτελεστικών λειτουργιών και της αυτοεπίγνωσης, με απώτερο σκοπό την επανένταξη των ατόμων στην κοινότητα και, συνεπώς, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Συγκεκριμένα, θα διεξαχθούν ενδεδειγμένες αξιολογήσεις συμπεριλαμβανομένων νευροαπεικονιστικών εξετάσεων, από τις οποίες οι συμμετέχοντες θα λάβουν εκθέσεις με τα αποτελέσματά τους. Ακολούθως, τα άτομα που πληρούν τα κριτήρια θα συμμετέχουν σε θεραπευτικό πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει την εφαρμογή άμεσης διακρανιακής τρέχουσας διέγερσης, παράλληλα με ψυχοκοινωνική παρέμβαση. Για την παρούσα μελέτη το Κέντρο Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης έχει λάβει έγκριση από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής. Για συμμετοχή στην παραπάνω μελέτη μπορείτε να επικοινωνήσετε με το ΚΕΝ, στο τηλέφωνο 22895190 ή να αποστείλετε ηλεκτρονικό μήνυμα στο cap@ucy.ac.cy.

*** Ειδικής επισήμονα στο Κέντρο Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης και στο Ερευνητικό Κέντρο Ευφών Συστημάτων και Δικτύων ΚΟΙΟΣ, Πανεπιστήμιο Κύπρου, εγγεγραμμένης κλινικής ψυχολόγου, μέλους του διοικητικού συμβουλίου του Σωματείου Εγκεφαλικών Επεισοδίων Κύπρου**